

Schriftlezing: Psalm 29

Tekst: Psalm 93

Baflo

Ps. 97:1,4

Ps. 33:1,2,3

Ps. 29:1,2,3,4,5

Ps. 93:1,2,3

Lb. 479:1,2,3,4

Kantens

Ps. 97:1,4

Ps. 29:1-5

Ps. 93:1,2,3

Gez. 179b

Lb. 479:1-4

Gehouden te: Baflo, 29-07-12 (9.30 u.)
                          Kantens, 29-07-12 (14.30 u.)

Thema: De Koningsmantelpsalm aan zee

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

1. Aan zee

Is de dichter van Psalm 93 bij storm aan zee geweest? Dat zou heel goed kunnen. Ergens in de buurt van Jafo / Joppe of wat noordelijker aan de kust van de Middellandse Zee. Hij is erg onder de indruk van de kracht van het water en van de aanrollende golven. Dat is wel duidelijk.

De zee is prachtig. De zee is altijd weer indrukwekkend. Als hij vlak is tot aan de horizon of wanneer hij woest rollend op de kust en de dijken beukt.

Het is genieten van de zee in vakantietijd. Vind ik wel. En velen met mij. Anderen genieten meer van het rustige water van de Groninger maren, de Friese meren, het Lauwersmeer of de Waddenzee.

De kracht van wind en water kunnen ook verschrikkelijk zijn. Denk aan de watersnoodramp van 1 februari 1953. Of de tsunami van een paar jaar geleden. Onvoorstelbaar, indrukwekkend, verwoestend. Wat een geweld.

In de streken rond het IJsselmeer spreekt de Zuiderzeeballade aan, met de woorden: "Eens ging de zee hier te keer, in een razend verweer." Maar, gelukkig, het water ligt nou achter de dijk.

De dichter van Psalm 93 lijkt van de kracht van het zeewater iets meegekregen te hebben. Onder de indruk is hij. Maar tegelijk kijkt hij daar boven uit. Er is iets waarvan hij nog veel meer onder de indruk is. Nog veel geweldiger dan de kracht van de zee is de HEER in de hoge.

Tegen de kracht van de HEER moet ook de zee het afleggen, valt zijn geweld – hoe indrukwekkend ook – helemaal in het niet.

Want de HEER is koning. Dat bezingt de psalm voor en met het volk van God. De dichter verzwijgt zijn indrukken niet, maar maakt ze vruchtbaar voor het prijzen van de HEER, de Koning van hemel en aarde. Hij gaat de gemeente daarin voor.

Psalmen zijn immers altijd liederen voor de dienst in het huis van de Heer. Om te zingen. Om meer en meer onder de indruk te raken van de Gods majesteit. Die hij, zegt de psalm, als een mantel heeft omgeslagen. Een koningsmantel dus.

Psalm 93 is niet soort een oudtestamentische Zuiderzeeballade. Maar – zo noem ik het – een koningsmantelpsalmsalm aan zee.
Dat heb ik als thema boven deze preek gezet.

De koningsmantelpsalmsalm aan zee

2. Koning

"De HEER is Koning."

Mchtig komt de psalm bij ons binnen. Zijn inzet is een heerlijke belijdenis van het koningschap van God. Zonder een concrete aanleiding zingt de dichter dit. Althans wij vinden in de psalm geen gegevens over wanneer de psalm is gemaakt en voor het eerst gezongen. De naam van de dichter ontbreekt. We vernemen ook niet tot welke bundel psalmen hij oorspronkelijk behoorde. De bundel van David of die van de Korachieten.

"De HEER is Koning."

Met die inzet is deze psalm wel echt één van de 'negentigers'. De psalmen in de negentig bezingen veel en indrukwekkend de koninklijke majesteit van de HEER. Het zijn bijna aantal echte koningspsalmen. Een paar beginnen net als Psalm 93 met:

"De HEER is Koning."

Psalm 97:1:

*"De HEER is koning – laat de aarde juichen,
laat vreugde heersen van kust tot kust."*

Psalm 99:1:

*"De HEER is koning – volken, beef!
Hij troont op de cherubs – aarde, sidder!"*

Kijkt u ook maar in Psalm 95, 96 en 98. (Suggestie voor uw bijbellezing deze week: de psalmen 95 tot en met 99 om God als onze Koning te eren en te bezingen. Hij is het waard.)

"De HEER is Koning." Dat gelooft de dichter, dat belijdt hij. Hij merkt de bewijzen van Gods koningschap op in de wereld, bij Gods volk en in zijn eigen leven. Hij ziet de majesteit van de HEER om zich heen.

*"De HEER is Koning; met hoogheid is hij bekleed,
de HEER is met macht bekleed en omgord." (vs. 1)*

Aan deze woorden ontleen ik de beeldspraak van de koningsmantel. Ik zal het proberen uit te leggen aan de hand van een voorbeeld.

3. Mantel en overall

Koningen hebben bij officiële gelegenheden, zoals staatsbezoeken of banketten, staatsieklaren aan. Of bij hun inhuldiging. U kent allemaal wel de staatsiefoto van koningin Beatrix bij haar inhuldiging in 1980. Die foto waar ze de hermelijnen koningsmantel aan heeft.

Zo'n koningsmantel straalt de majesteit van de koning / koningin uit. Hoe mooier en kostbaarder de mantel, des te machtiger de koning. Dat was zeker in de tijd van de Bijbel zo. Koning Salomo zal ongetwijfeld zo'n vorstelijke uitstraling hebben gehad. Dat beeld gebruikt de dichter van de HEER. Hij heeft zijn hoogheid als koningsmantel aangetrokken. Zijn macht en glorie zijn zichtbaar. Majesteitelijk is de uitstraling van God. In de hemel en op de aarde. De Bijbel gebruikt vaker de beeldspraak van de koningsmantel. In psalm en profetie. Ik noem het begin van Psalm 104:

*"Prijs de HEER, mijn ziel.
HEER, mijn God, hoe groot bent u.
Met glans en glorie bent u bekleed,*

*in een mantel van licht gehuld.
U spant de hemel uit als een tentdoek."* (Ps. 104:1,2)

"Bekleed is Hij met majesteit en pracht, het licht heeft Hij als mantel omgeslagen," zingen we dan met de berijmde psalm. De profeet Jesaja wordt in een visioen tot profeet geroepen. Hij ziet dan hetzelfde beeld. Hij vertelt:

"In het sterfjaar van koning Uzzia zag ik de Heer, gezeten op een hoogverheven troon. De zoom van zijn mantel vulde de hele tempel.

En hij hoort de serafs rond Gods troon elkaar toeroepen:

"Zij riepen elkaar toe: 'Heilig, heilig, heilig is de HEER van de hemelse machten. Heel de aarde is vervuld van zijn majesteit.'" (Jes. 6:1,3)

De zoom van Gods koningsmantel vult de tempel en de hele aarde is vol van de heerlijkheid van de HEER. Dat heeft alles met elkaar te maken. Gods majesteit is zichtbaar in het gewicht van wat hij doet in de hemel en op de aarde. De Heer zit maar niet een beetje heerlijk te zijn op zijn troon, oneerbiedig gezegd. Inactief of zelfingenomen. Hij is juist met al zijn goddelijke kracht aan het regeren. Hij beheerst alles. Onze psalm vult het beeld van de koningsmantel aan met de werkkleding van de HEER. De koningsmantel is ook het strijdtenu of de werkkleding van God. *"... met hoogheid is hij bekleed, de HEER is met macht bekleed en omgord."*

Iemand die aan het werk gaat – in bijbelse tijd – doet zijn gordel om. Daarmee bindt de Israëliet zijn lange mantel op. Die hindert hem dan niet in zijn werk. Als je in Israël een lange reis moet maken – te voet – dan doe je ook je gordel om. En een soldaat die de strijd in gaat evenzo. Je gordt je aan en je maakt je sterk voor je werk. Je bent ervoor toegerust.

Dat zegt de dichter nu ook van de Heer. Hij heeft zich met kracht omgord, De koningsmantel van de HEER is voor God ook zijn 'overall', om het alledaags te zeggen. Het werktenu van de hemelse Koning. Want hij regeert.

4. Stabiele troon

Wat doet de HEER? Hoe laat hij actief zijn majesteit zien? Wel, hij schiep hemel en aarde. Hij houdt de aarde vast in handen, zodat alles constant en op snelheid doordraait. Zomer en winter, dag en nacht. De aarde draait zijn vaste baan om de zon, begeleid door de maan. Op de seconde nauwkeurig te berekenen. Er zijn nooit afwijkingen te constateren. Het precieze vingerwerk van God uit Psalm 8.

"Vast staat de wereld, zij wankelt niet." Dat is te danken aan de kracht van God, waarmee hij haar regeert. Hij bewaakt de stabiliteit van de wereld en de wereldorde. Hij is daar actief mee bezig.

Gebeurt er dan nooit iets dat de stabiliteit van de wereld bedreigt? O ja, geregeld zijn er aardbevingen. Ook in de regio waar Psalm 93 zijn oorsprong vindt, Israël en omgeving. Maar dat zijn vergeleken met de kracht van God maar kleine trillingen in de aardkorst. Daar raakt de HEER in elk geval niet ondersteboven van. Het slaat de aarde niet uit zijn handen. De wereld raakt daardoor niet van slag.

Zo is het ook met de wereldorde. Wat is er veel onrust en beweging onder de volken. Hoe onstabiel lijkt het allemaal en aan verandering onderhevig. Crisis zus en crisis zo. Dat gaat niet buiten God om.

Maar het loopt God niet uit de hand. Het tast de vastheid van Gods regering en van zijn troon niet aan. Gods troon staat daardoor echt niet te schudden op zijn grondvesten. Integendeel.

"En vast staat uw troon van oudsher, u bent van alle eeuwigheden." (vs. 2)

De dichter belijdt dat tegenover de HEER. Nu spreekt hij God direct aan. "HEER, U bent de eeuwige God. U bent de eeuwige Koning. Uw troon houdt stand."

God de HEER is er vanaf het eerste begin. Van ver voor onze wereldtijd. Hij is er vandaag. Hij zal er zijn, morgen en tot in eeuwigheid. Wereld en wereldorde staan vast, omdat Gods troon vast staat.

Die zekerheid is van grote betekenis voor de gelovige gemeente van God. Het geeft aan Gods volk, zijn kinderen grote rust. Het maakt hun leven stabiel, hoeveel schokken ze soms ook te verwerken krijgen. Al staat hun leefwereld ook te schudden op zijn fundamenten.

De Heer is Koning. Hij regeert en zijn majesteit straalt af van zijn gelaat en van zijn koningsmantel. Heb daar oog voor, broeders en zusters, als u om u heen kijkt in de wereld. Probeer de majesteit van uw Koning te zien in alles. Als u aan het strand bent en de zee ziet en de eindeloos bruisende branding. Of als u rondvaart op een maar of een meer. Maar ook als u in het bos wandelt of wanneer u in het berglandschap rond rijdt.

Raak daarvan maar weer onder de indruk, net als de dichter van Psalm 93. Ook al stormt het helemaal niet.

5. Boven zee

We moeten in de psalm nu nodig even in gedachten naar de zee toe. We lezen immers de Koningsmantelpsalm aan zee. We horen en zien dan, hoe de dichter de onophoudelijk aanrollende golven en de bruisende branding in woorden uitbeeldt.

*"De stromen verheffen, HEER,
de stromen verheffen hun stem,
luid verheffen de stromen hun stem."* (vs. 3)

De herhaling geeft het eindeloze rollen en bulderen van de zee aan. Het wordt ook steeds heftiger. Indrukwekkend is het. Psalm dichters zijn vaker onder de indruk van de kracht van rivieren en zeeën. De dichter van Psalm 42 bijvoorbeeld, iemand uit de kring van de Korachieten.

*"De roep van vloed naar vloed,
de stem van uw waterstromen –
al uw golven slaan
zwaar over mij heen."* (Ps. 42:7)

Deze dichter voelt het water van God over zich heen komen in volle kracht. Het beeldt voor hem ook de toorn van de Heer uit, waar hij mee te maken heeft gekregen. Dat element ontbreekt in Psalm 93. Daar is de vooral majesteit van de Heer zichtbaar in wind en water op indrukwekkende manier. Maar hoe machtig de zee ook is, voor de dichter is de macht van de Heer oneindig veel groter. Alles overtreffend is de majesteit van God.

*"Maar boven het geraas van de wijde wateren,
van de machtige baren der zee,
is hoog in de hemel de machtige HEER."* (vs. 4)

Misschien knalt boven de bulderende zee wel de donder. De stem van de HEER, noemt David dat in Psalm 29, de psalm van de zeven donderslagen. Het geluid van God.

*"De stem van de HEER boven de wateren,
de God vol majesteit doet de donder rollen,
de HEER boven de wijde wateren,*

*de stem van de HEER kracht,
de stem van de HEER vol glorie."* (Ps. 29:3,4)

De HEER is boven de zee. Machtig in de hoge. Machtiger dan de zee bij orkaankracht. Dat is een troostende werkelijkheid voor kleine mensen. Wat een God hebben wij toch! Om op te bouwen en te vertrouwen. Wat een wetenschap in onze rumoerige wereld.

In de Bijbel wordt het rumoer van de volken vergeleken met het gebulder van de zee. En we hebben het in dat verband over de volkerenzee. Jesaja moet ergens profeteren:

*"Wee! Vele volken bulderen
zoals woeste zeeën bulderen,
talrijke naties razen
zoals kolkende watermassa's razen;*

*de volken razen woest, zoals het wildste water raast.
Maar als God zijn stem verheft, vluchten ze ver weg.*

*Ze stuiven uiteen, als kaf op de wind in de bergen,
als dwarrelende bladeren in een storm.” (Jes. 17:12,13)*

Ik weet niet of de dichter van Psalm 93 deze link ook in gedachten had. Onmogelijk is het niet. Wij mogen hem wel leggen gezien de Schrift. Maar in alle gevallen blijft staan:

*“... boven het geraas van de wijde wateren,
van de machtige baren der zee,
is hoog in de hemel de machtige HEER.”*

Want: de HEER is koning, met hoogheid is Hij bekleed.

6. Uitspraken

Hangt het laatste vers van de psalm er niet een beetje bij?

De dichter staat bij de zee, is daarvan zeer onder de indruk. Hij ziet de majesteit van de Heer die boven de kracht van de zee uitgaat. En dan ineens heeft hij het over de uitspraken van de Heer en komt het huis van de Heer in beeld.

Hoe ligt nu die verbinding? Hoe komt hij er bij dat in één adem er bij te zeggen?

Verbindend element is de belijdenis: de HEER is Koning. En de stijfiguur van de koningsmantel helpt wellicht ook om het te verstaan.

De verbinding van de schepping met het woord van de Heer is zo vreemd niet in het psalmboek. Prachtig voorbeeld hiervan – ik blijf in de psalmen grasduinen – is Psalm 19:

*“De hemel verhaalt van Gods majesteit,
het uitspansel roemt het werk van zijn handen,*

.....

De wet van de HEER is volmaakt:

levenskracht voor de mens.

De richtlijn van de HEER is betrouwbaar:

wijsheid voor de eenvoudige.” (Ps. 19:1,7)

Een mooie parallel met Psalm 93 in dit opzicht.

De HEER is Koning. En omdat hij zo goddelijk machtig is, zijn zijn uitspraken betrouwbaar en hebben ze impact en gezag.

Onder de aardse koningen in bijbelse tijd was het: hoe groter de koning en zijn majesteit, des te groter ook de reikwijdte van zijn uitspraken en van de wetten die hij uitvaardigde.

Iets daarvan herkennen we vandaag nog. Als president Obama een uitspraak doet, dan heeft dat meer impact en meer effect dan wanneer koningin Beatrix iets zegt.

Laat staan de vorst van Liechtenstein of Monaco. Dit zegt overigens nog niets van de betrouwbaarheid van die uitspraken.

Dat is bij de HEER wel het geval. Zijn troon staat vast; zijn uitspraken zijn betrouwbaar. Daar zit geen breuk tussen. Je kunt op de woorden van de Heer aan, omdat hij zijn macht en zijn waarheid bewezen heeft in de schepping en in zijn regering van de wereld.

De dichter belijdt het voor God en legt het ook op de lippen van Gods gemeente:

*"Uw uitspraken zijn betrouwbaar.
Heiligheid is van uw huis het sieraad,
HEER, tot in lengte van dagen."* (vs. 5)

7. Heiligheid als sieraad

Als we de beeldspraak van de Koningsmantel vasthouden bij dit vers, dan gaat het wellicht nog meer spreken.

Majesteit siert de HEER als een koningsmantel. Glorie is zijn uitstraling, zijn aankleding, menselijkerwijs gesproken. De zoom van zijn mantel vult de tempel. En de hele aarde is van Gods heerlijkheid vol. Zichtbaar voor ieder die God zelf er oog voor geeft. God heeft zich aangekleed met majesteit.

Zo kleedt heiligheid het huis van de HEER aan als sieraad. Heiligheid is de mantel van zijn huis. Heiligheid is de uitstraling van Gods tempel. En dat zijn wij ook, door de Heilige Geest, zegt de Bijbel. Gods tempel, zijn heilig huis. Maar nu ga ik wel heel snel.

In Gods huis is alles heilig en moet alles heilig zijn. Kijk maar even naar de inrichting van de tabernakel en de tempel in het Oude Testament. Het was alles goud wat er blonk op voorschrift van de Heer zelf. Gouden ark, gouden kandelaar, met goud overtrokken altaar en tafel. Met goud beklede wanden.

Het past allemaal bij de HEER. Het wordt allemaal aan de HEER gewijd en speciaal voor zijn dienst gebruikt. En het beste was nog niet goed genoeg, bij wijze van spreken.

In Gods huis is alles een en al heiligheid. Het wordt in Gods hemelse paleis ook uitgeroepen: "Heilig, heilig, heilig, Heer, God almachtig." Zo hoort het ook. Zo wil de HEER het zelf. Hij is het waard om die lof en aanbidding te ontvangen.

Heiligheid is de aankleding van Gods huis. Wat een sieraad voor de HEER zelf. Zijn majesteit straalt daarin ook.

Majesteit is de mantel van de Heer, een koningsmantel.

Heiligheid is de mantel van zijn huis. Ook een koningsmantel voor hen bij wie God wonen wil.

In de Hebreeënbrief lezen we:

"Wij vormen dat huis, mits we trots en zonder schroom vasthouden aan datgene waarop wij hopen." (Hebr. 3:6)

Voor dat huis (= huisgezin, gemeente) van de HEER geldt wat geschreven staat:

"Wees heilig, want ik ben heilig." (Lev. 11:44,45; 1 Petrus 1:16)

Voor ons, voor Gods gemeente geldt dus dat wij de heiligheid en de hoogheid van de Heer mogen uitstralen. Dat Hij steeds meer in ons en door ons zichtbaar wordt als de heerlijke Heer. In Jezus Christus, door zijn Heilige Geest.

De dichter van Psalm 93 is diep onder de indruk gekomen van Gods majesteit aan zee, in de wereld en onder Gods volk. Dat neemt hij mee naar Gods huis en hij gaat de gemeente voor in het prijzen en aanbidden van de Heer.

"De Heer is Koning. Uw koningsmantel is sierlijk, een pracht van een kleed. En de heiligheid is voor uw huis, o HEER, de eeuwen door tot sieraad en tot eer."

Amen.